Իսթանպոլ իշին սկսէվի գըյմէթի 10 մէճիտ.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 2 1/2 »

Թաշրալար իշին բոսֆոր իւճրէթի պիկէ օլարագ,
Սկսէվի գըյ. 12 մէճիտ.
6 այլըգ 6 »
3 այլըգ 3 »

Էլտէն Նիւսխէմիզ սահթերը իքի զուրուշա։

Մասիսի Էջերեան

1878 ՓԵՏՐՎԱՐ 23 ՄԻՇՆԱՏԻՒ ԷՐՇԻԵԱՍ ՌԷՊԻԼ ԷՎԼԷԼ 3
ԲԷՆՋԷՆՊԻՀ Ն. 3687
ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՐՏ 7

Իլանաթքն պէհէր սահթերը 1 մէճիտ։ ...

Ֆալար իշին 12 իլան արրաբնա պօնուլմաեան իլան սահթերը 5 ղրուշ։
Մէքթուպ վէ սայիրէ, Գալաթասարայ Բէնճէնէնիզ բուղարբնտա վագը նը. 44 Իրտի խանընտա Պարապետ Ց. Փանոսեան խամինէ իրսալ իտիլմէք տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, (Պուլվար) 5 մարտ

Ֆրանսա ֆոնտսու	109 95
Էսհամը ումումիէ	8 60

Լոնտրա, 5 մարտ

Թայմս զազէթասընէն զանընա կէօրէ, Գոնկրէ Պէրլինտէ իմթիմա իտէմէք տիր։ Բրէնս Պիսմարգ, Կօրչակօֆ վէ գոնթ Անտրասի Գոնկրէտէ հազըր պուլունաճագլար իմիշ։

Միսիէթ մէճլիսի, հարպ պիւտճէսինին էքսէր պէնտինի գապուլ իթտի։

Բարիս, 4 մարտ

Տիւն 17 մէպուս ինթիխապ օլունտու։ Պունլարտան օն նէֆէրի ճիւմհուրիէթ թարաֆլիսը տըր։

Բարիս, 2 մարտ

Մէճլիսի մէպուսանէն կէչէնքի իմթիմալէրինտէն պիրինտէ զուհուր իտէն պիր հատիսէտէն սօլաեը, սաղ թարաֆ ապասընտան միւսիւ Բոլ տը Գասանեաք իլէ սոլ թարաֆ ապասընտան միւսիւ Թոմսոն պէյնինտէ պիր տիւէլօ վուգուա կէլմիշ տիր։ Գելըճ միւսիւ Թոմսոնէն պօղազընտան կէչմիշ իսկ ատ, հէքիմլէր խէլասընտան գաթի իւմիտ իլէմէէօրլար։

Բոմա, 3 մարտ

Թէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, դաթօլիք ատվանթլէր, բաբա Թարաֆընտան միւսալէմէթքեարանէ պիր բոլիթիգա իթթիխազը զամնընտա պէտանը միւթալաաթ իլէմկէրի իւզէրինէ, բաբա հազրէթլէրի գարտինալ Սիմէոնիի, խարիճիէ նէզարէթինտէ իպգա էֆքեարընտան վաղ կէչմէքտէ իմիշ։

Վիէննա 3 մարտ։

Բոլիթիչէ Գոլէսպոնդանց զազէթասը, Ռուսարընէն Թուրնա Նէհրինէ վագ իթթիքլէրի թօրբիլէրի գալտըրմաեա պաշլատըգլարընը պէտեան իտիեօր։ Եագընտա Նէհրի մէղքիւրտէ սէյրի սէֆայինէ պաշլանաճագ տըր։

Սէն-Բէթրէսպուրկ, 3 մարտ

Պէրլինտէ պիր գոնկրէ ատ օլունաճաղը եէնիտէն Սէն Բէթրէսպուրկուն տէվայիրի բէսմիէսինտէ սէյլէնիլմէքտէ տիր։ Մ. տը Պիզմարգընէ պու էֆքեարա մուվաֆֆաթ իտէմէկի զանն օլունուեօր։

ՏԱԼԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Կրան տիւք Նիզօլա հազրէթլէրինին Տէրիսաատէթ ազիմէթլէրի թէէիր գըլընտըզը պու կիւնքի Լա Թիւրքիտէ օգունմուշ տուր։

—Զանընըմըզա կէօրէ, Պասը Ալի, միւսուլմանամէնին սուրէթինի, տիւէլի էճնէպիեէ սէֆարէթլէրինէ հէնուզ բամէնթէպուլմ իթմէմիշ տիր։ Պունունլա պէրապէր, տիւն եաղտըզընըզ էճրայիթի սուլհիէյի թասհիհ վէ իքմալ իթմէք իւզրէ պէր վէճհի ատթի թաֆսիլաթը իտա էյլէրիգ։ Էճրայիթի, Տէտէ-Աղաճ Պուլղարիսթան տախիլինտէ գալմաճագ, վէ Փագաթ Տրամա Լէէ, Պահրը Սէֆիտտէ իսկէէ օմագ իւզրէ Գավալա Պուլղարիսթանա տախիլ պուլունաճագ տըր։ Ղարպ թարաֆընտան Այնօրոզ, վէ Սէրէզ, վէ Սէլանիյի հուտուտուն խարիճինտէ պըրազարագ Մանասթըրա գատար միւմիէտ օլաճագ տըր։ Շըմալ թարաֆընտա, Մանկալիատան պէտ իլէ, Թունա իւզէրինտէ վագը Զէրնավոտաեա միւմիէտ օլան պիր խասթթ, Պուլղարիսթան իմարէթինի, Ռուսիաեա թէրք օլունան Տուլուճա գըթասընտան թէիրիգ էյլէէճէք տիր։ Պուլղարիսթան հուտուտուն տախիլինտէ գալմըշ օլան Շումնու ալէ վարնա, ասաքիրի Օսմանիէէ թարաֆընտան թախլիէէ օլունաճագ տըր։ Էվհասըլ, իմարէթ թարաֆընտան վիրիլէճէք օլան վէրկիի ուէնէվի, հասըլաթը սաֆիէտէն աշաղը օլուպ, էվվէլ էմրուէ բիվաեէթ օլունան գատար չօգ օլմաեաճագ տըր։ Թազմինաթը հարպիէէ պահսընա կէլինճէ, պու թազմինաթ պիր միլեար 100 միլեոն ռուպի օլուպ, Անատօլու թարաֆընտան արազի թէրքի իլէ թէսմիէէ օլունաճագ տըր։ Շէրայիթի էվվէլիէտէ, պագի գալան 300 միլեոն ռուպիինին թէէտիրէէսի հագգընտա հիչ պիր պէնտ օլմաեըպ, եալընըզ պունուն թէէտիրէէսի, գաթը հազրէթի Շահանէ իլէ Ռուսիա իմբէրաթօրու պէյնինտէ իլէրուտէ պիր իթթիֆագ իլէ օլաճաղը միւնտէրիճ տիր։ Թազմինաթը հարպիէէ մահսուպ օլմագ իւզրէ ալթը գըթա զըրհը թէրքինտէն չիմտիլիք ֆէրազաթ օլունմուշ տուր։

Հարպ էսիրլէրինի պէսլէմէք իչին օլունան մէսարիֆ հէր իքի թարաֆտան թէէտիէէ օլունտուգտան սօնրա, մուահէտէնին թաստիգինի միւթէազըպ, իքի թարաֆտա էսիրլէրինի պիրպիրլէրինէ թէսլիմ իտէճէքլէր տիր։ (Լ. Հէրըլտ)

—Շու արալըգ էնգիեատէ սապրրոզ ըդլա մունթազը օլտուղումուզ չէյ, չէրայիթի սուլհիէէնին ըսմէն իլան օլունտուղունու կէօրմէք իսկ ատ, տիւնքի թահգըզաթըմըզ իւզէրինէ գաթիէն խապէր պուզ քի, միւսալահանամէ հիւքմտարլար պէյնինտէ թաաթի վէ միւպատէլէ օլունմաեաճագա, ըէսմէն իլան գըլընմաեաճագ տըր։ Պու տա գարարը վագը իգթիգասընտան օլուպ, հաթթա սէֆարէթլէրէ պիրէ օլ պապատ մայիմաթ վէրիլմէսիկի կիպի, վէրիլմէէճէկի տախի մուհագագ տըր։

Պունունլա պէրաբէր չէրայիթի միւսալահանը պիր չօգ ֆըգրալարը բարչա բարչա խապէր ալընմագտա օլտուղու, միւնտէրիճաթը էվվիէէմիպէ մալիւմ տիր։ Տիւնքի թահգըզաթըմըզ իւզէրինէ, չէրայիթի միւսալահա միանընտա էրզրումա տայիր պիր ֆըգրա օլմաըզընը, եանի մէվզէի մէղքիւրուն տախի տէվլէթի Ալիէէ հուտուտու տախիլինտէ մուհաֆազա իտիլմիկինի թէէմին էյլէէպիրիկ։

Թազմինաթը հարպիէէ կէլինճէ, պունուն իչին Ռուսիա տէվլէթի Պուլղարիսթանը հասընլաթընը դարչընըզ կէօսթէրէրէք, էվրօբատան պիր իսթիգրազ ատտիտճէք, վէ պունու տախի Բօչիտա գումբանեասը վասրթասըյա իճրա էյլէէճէք իմիշ։

Իշթէ պիր թազմ բիվաեաթը զայրի միւսսէսէէն գաթի նագար, մալիւմաթը սահիհէտէն օլարագ, տիւնքի պատրզմըզ խապէրլէր չունարատան իպարէթ տիր։

Պուլղարիսթանը հասընլաթը թէէմինաթ կէօսթէրիրէք, թազմինաթը հարպիէէ մահսուսէն Ռուսիա մարիֆէթիյէ էվրօբատա պիր իսթիգրազ չըգարըլաճաղը սէյլէնիեօր։

Բօչիտա գումբանեասը Ռուսիանընպան քէրի օլմագ միւնասէպէթիյէ, իսթիգրազը մէզքիւր թահվիլաթը Բօչիտա մարիֆէթիյէ սաթընըզ, բիվամ տախի պուլատաղը զանն օլունուեօր։ Պուլղարիսթան հասընլաթը իսկ չիմտիքի հալտէ սէնէվի տէօրթ պէշ միլեոն լիրա թախմին օլունուր իսկ տէ, պիր գաչ սէնէտէն թէզայեիւտ իտէճէկի, վէ եէտի սէքիզ, պէշի օն միլեոն լիրաեա պալիպ օլաճաղը մէլհուզ տուր։ Պուլղարիսթան հուտուտու հիսապ իլէ թասավուր օլունմուշ պիր շէյ տիր։ Տէտէ-Աղաճ լիմանը Պուլղարիսթան տախիլինտէ տէյիլ իսկ տէ, շըմէնտըֆէրին պիր բէս խապթը Պուլղարիսթան տախիլ օլուպ, պուզղայ վէ սայիր ինսրաճաթ իշին ֆէվգէլատէ թէսհիլաթ օլաճագ, վէ հաթթա գըլընն Թունա ոսնատուղու սրրատա պիլէ, Թունա թիճարէթի, շըմէնտըֆէր չիսպէրլէրի թէմմաթա խիլիտիքատէն սօնրա, թահթիլ օլունմաեաճագ տըր, չիւնքի Թունա սէվտիրիլմէսէն հէր վագթ Տէտէ-Աղաճ գամանը Պուլղարիսթան տախիլինտէ գալմըշ օլան Շումնու ալէ վարնա, ասաքիրի Օսմանիէէ թարաֆընտան թախլիէէ օլունաճագ տըր։ Էվհասըլ, իմարէթ թարաֆընտան վիրիլէճէք օլան վէրկիի ուէնէվի, հասընլաթը սաֆիէտէն աշաղը օլուպ, էվվէլ էմրուէ բիվաեէթ օլունան գատար չօգ օլմաեաճագ տըր։ Թազմինաթը հարպիէէ պահսընա կէլինճէ, պու թազմինաթ պիր միլեար 100 միլեոն ռուպի օլուպ, Անատօլու թարաֆընտան արազի թէրքի իլէ թէսմիէէ օլունաճագ տըր։ Շէրայիթի էվվէլիէտէ, պագի գալան 300 միլեոն ռուպիինին թէէտիրէէսի հագգընտա հիչ պիր պէնտ օլմաեըպ, եալընըզ պունուն թէէտիրէէսի, գաթը հազրէթի Շահանէ իլէ Ռուսիա իմբէրաթօրու պէյնինտէ իլէրուտէ պիր իթթիֆագ իլէ օլաճաղը միւնտէրիճ տիր։ Թազմինաթը հարպիէէ մահսուսէ

ՀԱՆԵԱՏԱՆ ՄԷԹՈՊ

(Լա Թիւրքիէն Թէրճէմէ)

Հանեա, 10–22 փետր. 1878

Վալիի սապրդ Սամիհ բաշա հազրէթլէրի, շրդան հաֆթա Լոյտ գումբանեասընէն բոսթա վարօրունա բաքիպէն, Հանեատան Տէրիսաատէթ միւթէվէճիհէն հարէքէթ իլէմիշ տիր։

Վալիի լահադգ Գոսթաքի բաշա հազրէթլէրի վէ մէմուրէյնի միւքիեէ, ասքէրիեէ, վէ բուհանիեէ իլէ շէհրին միւթէպէրանը, վարօրա գատար միւշարիւէյհէ ըֆադաթ իթմիշլէր տիր։ Պիր թապուր ասքէր, էսնէն միւզիգա օլատուղու հալտէ, իլթիֆաթը ասքէրիէյի էյգա իլէմիշ տիր։ Միւշարիւէյհ Սամիհ բաշա հազրէթլէրի, միւտտէթի մէմուրէյէրինտէ ասարը հասէնէ պրագմըշլար տըր։

Գոսթաքի Ատոսիսիս բաշա հազրէթլէրինին Կիրիտ վալիլիկինէ նասպընը, էհալիյի ճէղիրէ քէմալի մէճլուսիեէթլէ խապէր ալմըշլար տըր։

Միւշարիւէյհ հազրէթլէրինին նայլ ատուղլարը շու լոթֆու չանէնէ, միւատէթի մէսիտէտէն պէրու թարաֆլարընտան զուհուրա կէլէն խըտմաթը հասէնէնին միւքեաֆաթը ատիէսի տիր։ Գոսթաքի բաշա հազրէթլէրի զալիլինին թապիյի էյիլիկի վէ էթաֆէթի իլէ, բաղդէթի ումումիէյի գազանմըշ պիր զաթ տըր։ Հաթթա էհալի թարաֆընտան օլաէրէճէ հիւրէթ կէօրմէքտէ տիր քի, Պապա իսմիյլէ թէսմիեէ օլունմագտա տըր։ Միւշարիւէյհին սիմասը լամագտա տըր։ Միւշարիւէյհին սիմասը լաթիֆ վէ զալպի ալիճէնապ վէ ֆազիլ օլմասըյլա, քէնտուլի թէքմիլէն ճէղիրէնին ումուր վէ մէսալիհինէ ֆէտա էյլէմէքտէ տիր։ Շու մէմուրիեէթ, միւշարիւէյհէ գաեէթ միւշքիլ վազըֆլարտա թէվսի իսիլտիկի սէթր իտիլմէդ իսէ տէ, միւշարիւէյհ պու միւշքիլաթա նիսպէթէն, ասաէյհ ու իսթիրահաթը իեատէսի իշին կիճէ վէ կիւնտիւզ չալըշմագտան կէրի տուրմամագտա տըր։

Գոսթաքի բաշա հէմ ֆուգարատա վէ հէմ ատհապը սէրվէթէ, պիւյիւքլէրէ վէ քիչիւքլէրէ ուեաբ պիր վալի օլուպ, ասայիրէսինին գաբուսու իսէ տայիմա աշըգ տըր, վէ պիր իշալն տօլաեը միւշարիւէյհ իլէ գօնուշմագ արզուսինտէ պուլունանլար սէրպէսթ իշլէրի կերպիսիրլէր։ Վալիյի միւշարիւէյհ, իւչ տէֆա նազիք մէմուրիեէթլէր իլէ հէզիրէյէ կէլմիշ, վէ Լաշիթ միւթէսարրըֆը սրֆաթըյլա պիր ասայի Կիրիտատէ գալմըշ օլատուղունատան, մէմլէքէթին ահվալինէ զաթէն քէսպի վուզուֆ էյլէմիշ տիր։ Կիրիտլիլէր, ումուրը իտարէճէ զիեատսիզլէ մալիեմաթ վէ թէճրիւպէյի ադիմի պուլունան Գոսթաքի բաշա կիպի պիր վալիեէ մալիք օլատուգլարը իշին, քէնտիլէրինի մէսուտ ատտ իտիեօրլար։

Շու ճէկիրէ էհալիսյէ մէմուրլարընդն, քէնտի վալիլէրինի պու տէրէճէ հիւրմէթ վէ մուհապէպէթլէ գատաբէ էյլէմիշլէրինի նատիրէն կէօրմիշլիմ տիր։

Իմտի քեֆիֆէմիսկին տախի պիր վէ այնի արզուսուդ վար իսէ, օ տա, վալիյի ճէպտա հազրէթլէրինին միւթասրֆ օլատուգլարը ատալէթ վէ պիթ արաֆլըգ իլէ ճէկիրէյի իտարէ իթմէկլէրի իշին, պուրատա գալմալարը սըր։

Միւշարիւէյհին մէմուրիեէթինի միւպէյնին օլան ֆիկրան, փետրվարը 21ինճի կիւնիւ սաաղհընը, հիւքիմէթ զօնաղը հավվիլինտէ, վէ իրընճիրընճ իլտիհամ էօնիւնտէ գրաաթ օլունմուշ տուր։ Վէ ատաթաէն օլան տուսալարատան սօնրա, Գոսթաքի բաշա, վագթ ու հալէ կէօրէ, ղըսատա պիր նութգ իրատ իթմիշ տիր։

Եէվմի մէղթիրատ, էհալիսէն սօնրա, Պուտատ թէրատէնէսինտէ իմալ իտիլմէք իւզրէ պուլունան Ըէհալիի թէվֆիղ նամ ֆիքրդ ատթէյն սուտա ինտիրիմրէ տիր։

Բուսի փետրվարը ալթընճը կիւնիւ, կիճէ ին սաաթ սէքիզ բատատէլէրինտէ կիրիատէ մուխատէմաթա պաշլանըմըշ տըր։ Էզզըեա, Հանիատան իքի սաաթ պայրատ մէսաֆէսէ վազը Ալիքիանու նամ գարիեէնին եազընընտա պուլունան պիյիք վէ քիչիք ախշամ գալմալար թարաֆընտա էլի գատար թիւֆէնք ատմըշլար տըր։ Օրատա պուլունան զաղթիեէլէր, թիւֆէնքլի մուգապէլէ իթմիշլէրինատէն, չագըլար ֆիրար իթմէյէր տիր։ Ցիւնքի բազար կիւնիւ, սուգահլարընը, պիր խայլի էզզըեա, Աբօղ օրօնա տաղլարընտան էնէրէք։ Սուտա թէրատէնէսինէ պիր սաաթ ուզագըզդա կէօրիքիչէր տիր։ Շագըլար, մէղթիր թէրատէնէ եազըն պան ախշամ գալմալարա թիւֆէնք ատմամաեա պաշլար պաշլամագ։ Սուտա քէշֆէզիեատ էնկէրէնտագ պուլունան հարպ սէֆինէլէրի գարտան Հիւսէյին բաշանընը էմրիյլէ աթէյէ իպթիտար իթմիշլէր տիր, վէ պիր դաշ թօր ատմալարը իւզէրինէ, էզզըեա ֆիրար իթմիշ տիր։ Պիր ազ սօնրա, այնի շագըլար իզզէտին նամ քիչիք գալմամա եազլամշըլար իսէ տէ, պունլարա գարշը թիւֆէնք ատէնէ պաշլանըրը ղընատան, էզզըեաեը մէրգուէմէ ֆիրար վէ թաագիպ իտիլմիշլէր տիր։ Տիւն էյլէմէն սօնրա, էզզըեա անը վահիտտէ, Հանիատան պիր իքի սաաթըզդ ուզագ օլան Ակիա, Վարիբէթրօ, վէ Կալաթա գարիեէսինտէ տախի պաշ կէօսթէրմիշլէր տիր։ Ասաքիրի նիզամիեէ, զաղթիեէ վէ մուավինէ, պու դավկալարա գարշըմըշլար տըր։ Պիգիմ թէլէֆօթըմըզ պիր նէֆէր մագթուլ, վէ պիր զաղթիեէ միւլազիմէ մէճրուհ վէ տիկէր իչ մէճրուհատան իպարէթ տիր։ Սէյլէնտիկինէ կէօրէ, էզզըեատան 4 նէֆէր մագթուլ վուղու պուլմուշ տուր։ Եարալըլարընդն մըզտարը հէնուզ մալիւմ տէյիլ տիր։ Քէզալիք սէյլէնիլտիկինէ նազարէն, էզզըեա պու սաաղահ երինէ Ալիքիանու թարաֆ նատան թիւֆէնք ատմամաեա պաշլամըշլար տըր, լաքին պու պապտէ հէնուզ մալիւմաթ եօգ տուր։

Հանեա 22 փետր. 1878

Ճէգիրէնին ահվալի կիւն պէ կիւն կիւճլէշիեօր։ Էզզըեա, ասքէր ալմամասընտան իսթիֆատէ իտէրէք, վէ Գոսթաքի բաշա հազրէթլէրինէ էհէմմիեէթ վերմէկէրէք, տիւնքի բազար կիւնիւ ալէստապահ, Վարնօս, Ալիքիանու, Կալաթա, վէ սայիր պիր չօգ գարիեէլէրէ հիւճում իթմիշլէր, վէ պու գարիեէլէրտէ պազը միւսատէմէլէր վուղուա կէլմիշ տիր։ Շիմտիրիք Օսմանլըլարատան 5 մէճրուհ իլէ տէօրթ մագթուլ, վէ էզզըեա թարաֆընտան 4 մագթուլ վէ պիր չօգ մէճրուհ հիսապ օլունուեօր։ Եունանիսթանատան կէլէն Կիրիտ բուէսասը վէ ալէքսանտրուս Եունան գօնսօլոսու, էհալիյի իսեանա, վէ ճէկիրէնին Եունանիսթանա իլէնմէսի Թէրք իտարէսի Գրիգորի վէ Թէնա իլէնագընը թալէպ թահրիգ վէ թէնվիգ իտիեօրլար։ Եունան գօնսօլոսու Մ. Լէկօմէթ, մուավինարէն Եունանիսթանատան կէլմիշ օլան Կիրիտ էզզըեատանա տիր. հալ մուխատէմաթա պաշլաեաճագ օլուրլար իսէ, քէնտիլէրինէ ագճէ վերմէկէ հազը պուլունատուղունու պէեան, վէ շու վէճհէ իլէ իլավէյի մագալ իլէմիշ տիր։ «Եունան տէվլէթի զաթէն սիզէ ագճէ, միւհիմմաթ վէ աատամ կէօնէրմիշ օլատուղու հալտէ, սիզ հէնուզ հիչ պիր շէյ եարմաեըզ, թիւրքլէրին վատարըյլա ուեուեօրսունուզ։ Իմտի հարէքէթ իտինիզ, սէնսիզէ մուավինէթ իտէճէկսինիզ սիզէ վատիսէրիմ։» Եունան տէվլէթի պու սուրէթլէ Կիրիտ մէսէլէսինի գօնկրէ հուգուրատա զըգարաճաղընը վէ Կիրիտի Եունանա սիրէճարպիլիճէկինի իլանտ իտիեօր։

Կիրիտլիլէրին մէճլիսի ումումիսի, պիրիմէլէ գօնսօլոսլարա պունատան ՅՀիւնէվվէլ պիր արզուհալ թագտիմ իտէրէք, պունատա Խրիսթիանէվալիսինին չիքեաեէթլէրի պէեան, վէ Կիրիտ ճէկիրէսինին միսթազպէլի իշին մէրհում Ալի բաշանընը սատարազամըզդը զէմանհում Ալի բաշանընը սատարազամըզդը զէմանընատա իտիլէն իսլահաթ վատարընընն իճրասը խուսուսունատա պիր թէհիմնաթ թարասը էպ իտիլմիշ տիր։ Պու կիւնքի կիւն, նասըլ քի թարաֆընընզա պիլտիրիլմամիր, պիզէ ատքէր լազըմ տըր, վէ հիքիմէթի Սէնիյէնէն պու սըրատա պիրա վազիֆէ տուրմասը իսէ, տէվլէթի Ալիեէ տօսթ օլան պազը Էլրօզալըլար, վէ միքէատէր թատլէրինէ թէրք իտիլմիշ օլան Խէֆտար պէյնինտէ տէվլի թօշնուտիեէթ հուսուլէ կէթիրմիշ տիր։ Ցիւնանէն պէրի տիր, պիր խայլի եէրի վէ միւթէճի Խրիսթիանլար, կիրիտլի թէրքանէսինէ սիլահ ալարագ, սէյլանտիկինէ կէօրէ, Ալիքիանուտա մուհասէլէնտիկինէ կէօրէ, Ալիքիանուտա մուհասէրէ իտիլմիշ օլան ատաքիրին իմատարընա սէյիրմիշլէր տիր։ Թ պիտիքլյա պու խուսուսա էնտիշէյի մուճիպ օրմուշ տուր, վէ պիր Փէնալըզ վուգուրնակ, նէ տէֆէ էմիեէթիմիզ օլաճաղընը պիլմէմ, չիանքի իքի թարաֆատա տախի տիշարը հէյեճան օրմուշ օլանլար վար տըր։

ԳՕՆԿՐԷ ՎԷ ԳՕՆՖԷՐԱՆՍ

Արդատաշարըմզդատան էքսէրիսի, տէնօր Գոնսթիթիսիոնէլ զազէթասը, գօնկրէկլէր իլէ գօնֆէրանսլարընն եէկտիկէրինտէն օլան ֆիարդլարընը կէօսթէրմէկէ չատէն օլան ֆիարդլարընը կէօսթէրմէկէ չատէն օրմասընը։ Լաքին պիզ էյլէ դանն իսկըրմիշ տիր։ Ցիւնանէն պէրի տիր, պիր խայլի եէրի վէ միւթէճի Խրիսթիանլար, կիրիտլի թէրքանէսինէ սիլահ ալարագ, սէյլանտիկինէ կէօրէ, Ալիքիանուտա մուհասէրէ իտիլմիշ օլան ատաքիրին իմատարընա սէյիրմիշլէր տիր։ Թ պիտիքլյա պու խուսուսա էնտիշէյի մուճիպ օրմուշ տուր, վէ պիր Փէնալըզ վուգուրնակ, նէ տէֆէ էմիեէթիմիզ օլաճաղընը պիլմէմ, չիանքի իքի թարաֆատա տախի տիշարը հէյեճան օրմուշ օլանլար վար տըր։

Գոնկրէ վէ գոնֆէրանսլար, հէր ազանընն քէնտի իսթէտիկի կիսի ըէյ վերմէկէ հազգը պուլունան բարատէնթօ մէճլիսլէրինէն օրմաեըզ, տիրէօմաթլարընն, եանի տէվլէթ մէմուրլարընն իճթիհատլէրի տիր քի, պու մէմուրլար անճագ գաթէ պիր նիհայէթ խուսուսունատա մէկէսուն տըրլար, վէ օ մագսատա իւզէրինէ թալիմաթ հայիպ օլատուղլարընտան, կէրէք լիսանլարընտա վէ կէրէք գուրալարընտա հուտուտ մուսայէնէլէրինէն տիշարը չըգարմազլար։ Իմտի, պիր գօնկրէնին եախօտ պիր գօնֆէրանսընն ազալարը, հիքիմէթի մաթալուսլարը թարաֆընտան ալմըշ օլատուգլարը թալիմաթա կէօրէ, եա գաթի սուրէթատ վէ եախօտ գաթի սուրէթատ օրմաեարազ, պէեանը ըէյ էյլէրլէր։ Նէ՛ պիր գօնկրէտէ վէ նէ՛ պիր գօնֆէրանսատա, ազըզ թարաֆընը թէկքիլէտէն մուրախխասլար, էքսէրիեէթ թարաֆընընն ըէյլէրինէ թապի օրմազընը ատտ վէ գաթա մէճլուս տէյլ տիրլէր։ Վէ պիր գօնֆէրանսընն ազալարը, թալիմաթլարը պուլունատուղու հալտէ, գօնկրէնին իշինի կէօրէ, եանի գարարը գաթէյի վերէպիլիրէր։ Գօնֆէրանսընն ըիրթալէճէ գօնկրէնէ աչազը ատրէճէտ պուլունատուղու, վէ պիյիք էհէմմիեէթի օլան վէ գօնկրէնէ միսսալի պուլունան միւթէէթի իշլէրի թէպիլեէ իզթիսարը օրմասընը զայրի սահիհ տիր։

Գոնկրէ վար գօնկրէ տէ վար, նասըլ քի գոնֆէրանս վար Գոնֆէրանս տավար։ Հիքմատարարատան միւրէթթէպ գոնկրէյէր օլատուղու կիպի, միւքէյլարատան միւթէշէքիլ գոնկրէյէր տէ վարտըր, նասըլ քի խարիճիեէ նազարընան միւրէքքէպ գոնֆէրանսլար օլատուղու միքլու, էյէմիյէտէն եախօտ մասլահաթկէզարարատան միւրէթթէպ գոնֆէրանսլար տավարի վար տըր։ Լաքին ըիմ տիեէպիլիր քի, էյէմիյէտէն թէքքիլ օլունան պիր գոնկրէնին, հիքմատարարատան թէքրիմ իտիլէն գոնկրէտէն բոլիթիգատա աղ էհէմմիեէթի վար տըր, վէ մասլահաթկիզարարատան իսպարէթ պուլունան պիր գոնֆէրանս, գոնկրէնին եարարընը եարամագ։

Նասըլ քի 1618 սէնէսինտէ Միւնսթէր շէնրինտէ ագտ օլունան գոնկրէտէ, վէ Իսթրէխթ չէհրինտէ թօրլանան գոնկրէտէ տախի եալընընդ էյէմիյէ, հալ պու քի Վիէն նատատ ագտ օլունան գոնկրէյէրտէ հիքմատարար վիքքելարընընդ պուլունմուշտար տըր։ Վիէնատա ահանամէյէրի, Վէսթֆալիա ահանամէսինատէն ատահա դիեատէ էհէմմիեէթլի տիր։ 1818 տէ Էքս–լա–Շարէլ տէ, վէ 1822 տէ Վէրոնատա իսթիմա իտէն գոնկրէյէրտէ, հիքմատարար իլէ քէնտի վիքքելարընը, վէ լաքին 1856 սէնէսինտէ Բարիզտէ թօրլանան գոնկրէտէ եալընընդ վիքքելարընը իլէ էյէ՛յէր մէվճուտ պուլունմուշտար տըր։ Պունունլա պէրապէր Բարիզ մուահէտէսինին էհէմմիեէթի, Էքս–լա–Շարէլ վէ Վէրոնա շէհրլէրինին մուահէտէյէրինին էհէմմիեէթինէ շիւրէհսիզ տահա զիեատտէ տիր։

Գոնկրէյէր իլէ գոնֆէրանսլարընն ֆարգը տախի պու մէրքէզտէ տիր։ 1820 սէնէսինտէ Վիէննատա իճթիմա իտէն գոնֆէրանս, 1815 սէնէսինտէ ագտ օլունմուշ օլան Ալմանիա մուահէտէսինճէ պու գը թատիլաթ իճրասընա մէմուր օլատուղու հալտէ, մէզքուր իճթիմաի թէշքիլ իտէնլէր, Ամանիա հիքիմէթլէրինին խարիճիեէ նազընընը օրմուշլար տըր։ 1839տա ագտ օլունան Լոնտրա գոնֆէրանսը, Պէլճիգնընը թալէպինի գարարլաշտըրմըշ տըր։ 1852տէ երինէ Լոնտրատա թօրլանան գոնֆէրանս, Տանիմարգանընը խալէֆլիկինի թէսվիեէ իթտիկի, վէ 1858 սէնէսինին Բարիզ գոնֆէրանսը էֆլագ վէ Պուղդան իմարէթլէրինին պիրլեշմէսինի գարարլաշտըրտըղը, վէ 1860 վէ 1861 գոնֆէրանսը Սիրիա վէ Ճ՛պէլի Լիպնան իշլէրի իշին թօրլանտըղը, վէ 1871 սէնէսինին Լոնտրա գոնֆէրանսը, Բարիզ ահանամէսինի թէքրարէն կէօզէն կէշիրտիկի թագտիրատ, պու գոնֆէրանսլար էյէրիէրատան, վէ եա օլ սըքթատա օլան մուրախխասլարատան թէշքիլ օլունմուշլար տըր։ Իշ պու իճթիմալէրատ ատա շաշաա վէ սալթանաթ օրմասընը, վէ խարիճիեէ նազընընը հազըր պուլունան սէֆայինի պուղդասընը իքի թարաֆընա էյէյէ պիր սուրէթատ տիդտի քի սէֆայինի մէղլիսէրինին թօրլարը, օ թարաֆլարատա կէօրիլէն սէֆինէյէրի պիր ղըսատան տիկէր գըսատա գատար սիլիպ սիրիրէճէք տիր։ Կիճէյէրի ; տիշմէն թօրբիլ վազ իտէմէսին իշին գարաղլ սանատալարը կէզմէքտէ տիր։»

Ս. Բէթէրսպուրկ, 24 փետրվար

Մէմլէքէթէյնտէ Բուս զօսանատանլարը էմրի իւզէրինէ պիր թազմ Լէհլիէրին մասլուսէն իտամ գըլընընզլարընը եալանա չըգարարընը։

Լոնտրա, 25 փետրվար

Մորնինգ Ռոսթ զազէթասը, Բուսիանընն կէօսթէրտիյի չարթլար իշին, «էրէք աղըր չարթլարը տըր» տէեօր։ Թայմս զազէթասը տէեօր քի. Բուլար էկէր տիէլի մուգաֆանընն արզուլէրինէ բիաէթ իտէրէք էմրի իթիտալ իւզրէ հարքէթ իտէրլէր իսէ, սուլհա խայլէ կէլմէզ, պու հալտէ Բուսիա տէվլէթի եէնի պիր մուհարէպէնին էօնիւնիւ տրմըշ օլուր։ Տէվլէթի մէճլիսինին էմրի իթիտալ լուզրէ հարքէթ իտէճէկինէ իհտիմալ վար տըր, գիրա էկէր եէնիտէն սուլհա խայլէ կէլիր իսէ, մուհարէպէ գէլէճէ տէվլէթի Ալիեէ սինորու խարիճինէ սիրաեէթ իտէճէք տիր։ Սթանտարտ վէ Տէյլի Թէլէգրաֆ զազէթալարը, մուհարէպէյի իթիկամ իտիեօրլար։ Տէյլի Նիուզ զազէթասը, պունատան պէյլէ տէվ-

Նատա իճթիմա իտէն գոնկրէյէրտէ, հիքմատարլար իլէ քէնտի վիքքելարը, վէ լաքին 1856 սէնէսինտէ Բարիզտէ թօրլանան գոնկրէտէ եալընընդ վիքքելարը իլէ էյէ՛յէր մէվճուտ պուլունմուշտար տըր։ Պունունլա պէրապէր Բարիզ մուահէտէսինին էհէմմիեէթի, Էքս–լա–Շարէլ վէ Վէրոնա շէհրլէրինին մուահէտէյէրինին էհէմմիեէթինէ շիւրէհսիզ տահա զիեատտէ տիր։

Գոնկրէյէր իլէ գոնֆէրանսլարընն ֆարգը տախի պու մէրքէզտէ տիր։ 1820 սէնէսինտէ Վիէննատա իճթիմա իտէն գոնֆէրանս, 1815 սէնէսինտէ ագտ օլունմուշ օլան Ալմանիա մուահէտէսինճէ պու գը թատիլաթ իճրասընա մէմուր օլատուղու հալտէ, մէզքուր իճթիմաի թէշքիլ իտէնլէր, Ամանիա հիքիմէթլէրինին խարիճիեէ նազընընը օրմուշլար տըր։ 1839տա ագտ օլունան Լոնտրա գոնֆէրանսը, Պէլճիգնընը թալէպինի գարարլաշտըրմըշ տըր։ 1852տէ երինէ Լոնտրատա թօրլանան գոնֆէրանս, Տանիմարգանընը խալէֆլիկինի թէսվիեէ իթտիկի, վէ 1858 սէնէսինին Բարիզ գոնֆէրանսը էֆլագ վէ Պուղդան իմարէթլէրինին պիրլեշմէսինի գարարլաշտըրտըղը, վէ 1860 վէ 1861 գոնֆէրանսը Սիրիա վէ Ճ՛պէլի Լիպնան իշլէրի իշին թօրլանտըղը, վէ 1871 սէնէսինին Լոնտրա գոնֆէրանսը, Բարիզ ահանամէսինի թէքրարէն կէօզէն կէշիրտիկի թագտիրատ, պու գոնֆէրանսլար էյէրիէրատան, վէ եա օլ սըքթատա օլան մուրախխասլարատան թէշքիլ օլունմուշլար տըր։ Իշ պու իճթիմալէրատ ատա շաշաա վէ սալթանաթ օրմասընը, վէ խարիճիեէ նազընընը հազըր պուլունան սէֆայինի պուղդասընը իքի թարաֆընա էյէյէ պիր սուրէթատ տիդտի քի սէֆայինի մէղլիսէրինին թօրլարը, օ թարաֆլարատա կէօրիլէն սէֆինէյէրի պիր ղըսատան տիկէր գըսատա գատար սիլիպ սիրիրէճէք տիր։ Կիճէյէրի ; տիշմէն թօրբիլ վազ իտէմէսին իշին գարաղլ սանատալարը կէզմէքտէ տիր։»

Ս. Բէթէրսպուրկ, 24 փետրվար

Մէմլէքէթէյնտէ Բուս զօսանատանլարը էմրի իւզէրինէ պիր թազմ Լէհլիէրին մասլուսէն իտամ գըլընընզլարընը եալանա չըգարարընը։

Լոնտրա, 25 փետրվար

Մորնինգ Ռոսթ զազէթասը, Բուսիանընն կէօսթէրտիյի չարթլար իշին, «էրէք աղըր չարթլարը տըր» տէեօր։ Թայմս զազէթասը տէեօր քի. Բուլար էկէր տիէլի մուգաֆանընն արզուլէրինէ բիաէթ իտէրէք էմրի իթիտալ իւզրէ հարքէթ իտէրլէր իսէ, սուլհա խայլէ կէլմէզ, պու հալտէ Բուսիա տէվլէթի եէնի պիր մուհարէպէնին էօնիւնիւ տրմըշ օլուր։ Տէվլէթի մէճլիսինին էմրի իթիտալ լուզրէ հարքէթ իտէճէկինէ իհտիմալ վար տըր, գիրա էկէր եէնիտէն սուլհա խայլէ կէլիր իսէ, մուհարէպէ գէլէճէ տէվլէթի Ալիեէ սինորու խարիճինէ սիրաեէթ իտէճէք տիր։ Սթանտարտ վէ Տէյլի Թէլէգրաֆ զազէթալարը, մուհարէպէյի իթիկամ իտիեօրլար։ Տէյլի Նիուզ զազէթասը, պունատան պէյլէ տէվ-

լէթի Ալիէ, Բուսիաեա թաղի, վէ անոն միւթթէֆիգի օլաճագ տըր ատէյի գօրգու իզհար իտիեօր։

Պիւքրէշ, 23 փետր.

Բուլգար Բուսհուզը իսթիլա էյլէտիլէր։ Կարընքի կիւն Վիտին թէքմիլ թաղլիեէ օլունաճագ տըր։ Վիտինի Մէհմէտէթէյն ասքէրի իսթիլա իտիեօր։ Թիւրքլէր, Սըրպ թարաֆընա տօղրու կէրի չէքիլմէլերի իւթար օլունտու։ Թիւրքլէր, բըրթըլարընը սիլահ, վէ մէվզը թօրլարընը պիրլիքտէ կէօթիւրիեօրլար։ Թուանա վարօր գումբանեասընընն տիրէքթօրու, նէկրը մէգքիւրտէ վարօրլարընն եէնիտէն իլլէմէսի խուսուսունտան տօլաեը իսթիշարէ էյլէմէք իւգրէ Պիւքրէշէ կէլտի։

Քօրֆու, 24 փետր.

Թիւրքլէր, Բլաթանօտտան ասրլարը թարտ էյլէտիքտէն սոնրա օրասընը եազըպ աթէշէ վիրտիլէր. մէրգուման ասրլար Քաբաթօսա չէքիտիլէր։ Կէրիտտէ էշզըեա պէօլիւքլէրի չօղալըեօր։ Էշզըեա բուէսասընտան իքսի, մահէթլէրինտէ 500 էշզըեա պուլունտուղու հալտէ Հանեա ճիվարընտա պիր մահէլլտէ իգամէթ իտիեօրլար։ Թիւրքլէրին չիմտիեէ գատար էշզըեա իւզերինէ հիճում իտէճէք գատար գուվվէթլէրի եոգ իսէ տէ, եազընտա իքի թասուր նիզամ ասքէրի վիրուտ իտէճէյի ռիվահէթ օլունուեօր։

Լոնտրա, 25 փետր.

Ցիւն Հայտ Բարդտա իքի պէյիք նիւմայիշթ վուգու պուլտու. պունլարտան պիրի սուլտ լէյհինտէ իտի։ Պիրինճիսինտէ հիւքիւմէթին բօլիթիգասընը իլթիգամ եօլու պիր թազըմ գարարլար իթթիխազ օլունտու։ Ինքինճի մէթինէ պիր ազ խոնրա իճթիմա էյլէտի։ Իճթիմաի մէղքիւրէ բիասէթ իսէն մըսթը Օպրօն Հէրպէր քէլամէ աղազ իտէճէյի սըրատա, պիրինճի մէթինքատ հազրը պուլունան քէսան գարապալըգա կէյիսլ, պասթօնա պիրպիրլէրի իլէ գավկաեա կիրիշտիլէր։ Հէլէ քի պունտան աղըր պիր նէթիճէ հասըլ օլմատը։ Գավգա իթմէք նիեէթի իլէ կէլէնլէր 10 պին քիշիտէն իպարէթ իտի իսէ տէ, մէթինէկտէ հազըր պուլունանլար 100 պին գատար վար իտի։ Սուլհ լէյհինտէ բէք ազ նուրթ իրատ օլունտու։ Սուլհ եօլունտա պիր թազըմ թէքիֆլէր արզ օլունտու իսէ տէ, գարիկաչալըգ արասընտա հիչ պիրի տէ գապուլ օլունմատը։

Նէյ, 23 փետր.

Բիրօթ իլէ Ազ-Բալանգաեը 6 պին Բուս ասքէրի իսթիլա էյլէտի։ Նէյէ էյիճէ իսթիհքամ վիրիլմիշ տիր։

Պիւքրէշ, 23 փետր.

Դրալ Հիւմայրթին ճիւլուսընը թէպիղ էյլէմէք իչին պուրաեա կէլէն էշի, պուսիշամ Իթալիաեա ավտէթ էյլէմէք իւզրէ պուրատան հարէքէթ էյլէտի։

Ս. Բէթրէսպուրկ, 23 փետր.

Կոլօս զազէթասը զանէթ չէտիտ պիր պահս եազըպ, պունտա, տէվլէթի Ալիէ իլէ Բուսիա տէվլէթի պէյնինտէ աշրլան սուլհ մուխապէրաթընընն ազըր սուրէթտէ իլէրի վարտըրըլմասընը թայիպ էյլէօր։ Մէգքիւր զազէթա, Ինկիլթէրրա տօնանմասընընն Պէշիգա պօղազընա ավտէթ էյլէմէսի լիւգումինի պէեանէլէ տէեօր քի տէվլէթի Ալիէ էկէր Մարմարա տէնիզինտէ պուլունան Ինկիլիզ մանիթէօրլէրինէ կիւվէնիեօր իսէ, նաֆիլէ պոշ եէրէ կիվէնմասին։ Տէվլէթի Ալիէէ անլաթմալը քի էկէր սուլհ ահտնամէսինի պիր սաաթ էվվել իմզալամազ իսէ եէնիտէն մուխասէմաթա պէտ վէ միւպաշէրէթ օլունաճագ տըր։

Լէվնէթ Հէրբլա զազէթասընտա օգունմուշ տուր.

«Թէքֆուրտաղընտան թարաֆընընա եազըգլարընա կէօրէ, շէհրը մէգքիւրտէ մըսթահֆըզ պուլունան բրէնս Սաքս-Ալթենպէրկին լիվասը թարաֆընտան գանոնը ասքէրիէէ թէվֆիգ հարէքէթ օլունմասը սահէսինտէ ասայիշ ու ինթիզամ հիւքմ էյլէմէքտէ տիր։ Բրէնսին էրքեանը հարպ զապիթլէրի իչինտէ գօնթ ալը Պիւսպէրկ սահիպ պուլունուեօր իմիշ։

«Թէքֆուրտաղը էհալիսի միւթէպէրանընտան օլուպ, մուգատտէմա Բուսիա գօնսոլոսու վէքեալէթինտէ պուլունմուշ վէ պու կիւնքի կիւն շէհրը մէգքիւր հիւքիւմէթի միլքիսի բիասէթինտէ պուլունմագտա օլան միւսիա Քրիթիքօսընը զայրէթ ու իգտամաթը ամմէմէն սէնա օլունմագտա աղը։ Հէր նէ գատար շէհրէ կիրէն մալտէն եիւզտէ օէքիզ կէօմրիք ըէսմի ալընմագտա իսէ տէ, շէհրէ խալլիճէ մալ կիրմէքտէ տիր։»

—Աթանատաբտ զազէթասը, Վիննատան վեսրվար 24 թարիխի իւէ ավիտէքի թէլեկրաֆնամէյի ալմըշ տըր.

«Ավսթրիա-Մաճար մէճլիսի միւքէլլասը, պու կիւն իմբէրաթօրընը թահթը բիասէթինտէ օարագ իճթիմա իտիպ, թամ պէշ սաաթ միւզակէրէտէ պուլունուշ տուր։ Գոնթ Անտրասի, Գոնֆէրանստա Ավսթրիանընը արզու վէ նիեէթլէրինի սիլահ զուվվէթէյէ իլիճիմա էյլէմէք իչին թալապ օլունան ֆէվգէլատէ գրէտիթօ իւզրինէ էմիեէթ գուրասը վիրիլմէսի զըմնընտա արզու սէեան իթտի։ Զիրա Բուսիանընն պազը չարթլարը, պա խուսուս, թազվինաթը հարպիեէնին թէէտիեէսինի թէէմին գըլմագ իչին Պուլղարիսթանտա ասքէր իգամէ իթտիրմէք չարթը գապուլ օլունուր չէյ տէյիլ տիր։ Մէճլիսի մէգքիւր, մէճլիսի մէպուսանտան, 60 միլեոն ֆիորինի թէճավուզ իթմէմէք իւզրէ պիր գրէտիթօ թալէպ էյլէմէսի իչին գոնթ Անտրասիէ մէզունիեէթի քեսիլէ իթա էյլէտի։ Իմբէրաթօր իւէ գոնթ Անտրասի, միսալէհանընն իպգասընա օլան արզուլէրի հագգընտա վիքէյլայը թէէմին էյլէտիլէր։

—Թայմս զազէթասընա չէքիլմիշ օլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, բաբա Լէոն, 1870 սէնէսինտէն էվվել բարա հիքիմէթի ասքէրինին պաչ գումանանը օլուպ չիմտիեէ գատար Վաթիգան սարաեընտա գալմըշ օլան ժէնէրալ Քանչէրէ իզին վիրմիշ տիր։

—Ֆրանսանընն բէսմի զազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, պու սէնէ Բարիստէ գիւշատ օլունաճագ էքսբոզիսիոնա, պիր առամ 100 ֆրանգ վիրիպ ապոնէ եազըլըգընտա էէր կիւն էքսբոզիսիոնու սէյր ու թէմաշա իտէպիլէճէք տիր։

—Բազար կիւնիւ Ա.-Սթէֆանոտա վուգու պուլան ըէսմի կէշիտ հազգընտա մուախխարէն ալընան մալիսաթ տըր. չէօյլէ քի կրան տիւգ հազրէթլէրի, ժէնէրալ իւնիֆորմասը կէյինմիշ վէ բէք կիւզէլ պիր գըր աթա բազիպ օլտուղու, վէ պէրապէրինտէ իքի եիւզտէն գիեատէ աթը գապիթանտէն իպարէթ էրքեանը հարպ էյլէթի պուլունտուղու հալտէ թալիմ մէյտանընա կէլիպ, էվվէլա, Ա.-Սթէֆանոս ֆէնէրի գուրպինտէ սըրա իլէ տիպիլմիշ լան Ռուսպան Գաղազլարը պէօլիսիս էօնիւնտէն, վէ պատէհու իքի խաթթ իւզրէ տիզիլմիշ օլան մէսխէրէֆ բիատ թապուրլարը էօնիւնտէն կէշմիշ տիր։ Մուսախասրէն, աթը վէ եաեա օլան գապիթանընն էթրաֆընտա տիպիլմիշ օլտուղլարը խորանընն էօնիւնտէ կէշմիշ, վէ օրատա «Զքեզ Աստուած գոհարանեմք» տուտը օգունմուշ տուր։ Իչպու տուա օգունտուղու սըրատա ասքէրլէրին քեաֆիֆէսի չաբգալարընը էլլէրինտէ թութարագ տիյնէմիշլէր տիր։ Պատէհու կրան տիւդ հազրէթլէրի գըսսա պիր նուրթ իրատ իտիպ, ասքէր եէնիտէն հէեէճանա կէյիրէք «հուրրա» պազրըշմըշլար, վէ չարգալարընը հավատա աթարագ սիւնկիւլէրի ուճլարը իւէ թութմուշլար տըր։ Իչպու զիյնէթ պիր բէսմի կէշիտ իւէ խիթամ պուլուպ բէսմը մէգքիւր կիճէ վագթա գատար ավամ էյլէտի. ասքէրին «հուրրա» պազրըշմասը սեատասը Մաքրը քէսիլինէ գատար ագս էյլէմիշ տիր։ (Լ. Հէրբլա)

Շու տիթիտէքի թէկէշէթամիզ մէքթուպ, Ա. Եատաբերտէ օգունմուշ տուր.

ԱՏԱԲԱԶԱՐԷՆ ՆԱՄԱԿ ՄԸ

Ատաբազարու Քրիստոնէից այս օրերուս «նամուսլու» Զէրքէզներուն ձեռքէն կրած անգթութիւնները և հարստահարութիւնները արդարեւ չափազանց են։ Մանաւանդ այս օրերուս տէրութիւնը պատերազմի զօրք ուղելուն աւելի եւս զայրացած են, և տէրութեան թշնամիներէն առնելիք վրէժնին հոս գտնուող Քրիստոնեաներէն կ'առնեն։ Արդէն իմ գործս գիւղացի Մահմետականներու և Զէրքէզներու հետ ըլլալուն քաղաքին մէջ շատ չէի գտնուեր, բայց այս օրերուս չէ թէ միայն ես այլ հարիւրաւոր անձինքներ արգելուած ենք գիւղերը և գաւառները երթեւեկութիւն ընելէ։ Այլեւ խաղաղութեամբ շուկան երթալ ու դառնալը մեծ բան սեպած ենք։ Գիւղերը երթեւեկութիւն ընողներուս քով ոչ ձի, ոչ ստակ և ոչ հոգի մնացած է, քանզի քանիներ մեռցուած են և խիստ շատերնիս ալ (որոնց մէկն ալ ես եմ) հրացանի և դէզէնի ներքեւէ ազատուած ենք լաց ու կոծ ընելով և ապերսելով։ Գուցէ Կ. Պոլիս ոմանք չհաւատան այս մեզի եղած անգթութիւններուն և հարստահարութիւններուն։ Բայց այսօր կը կրենք Զէրքէզներուն ձեռքէն։ Այժմ թէ ինծի և թէ ուրիշներու պատահած և կանատես եղածներէս մէկ քանի անգթութիւններին պիտի պատմեմ ընթերցողաց ի զարմացումն։

Դեռ քանի մը օր է որ գիւղացիի մը մէկ անասունը վերցուցին գիշերուան լրիկ ատենը։ Հետեւեալ օրը գիւղացիները մէկտեղ գալով և անասունին տարուած շուրջին երթալով գտան անասունը որ գոմի մը մէջ փակուած էր։ Երբ գիւղացիք գոմին դուռը պիտի բանային անասունը առնելու համար, նամուսլու Զէրքէզները խուռն բազմութեամբ լեցուեցան հոն, և բուն իսկ անասունին գողերը հրացանները ձեռքերնին բռնած գոմին դրանը առջեւ կայնեցան և ըսին այսպէս. «Պիզիմ նամուսումուզ վար, գաբուեու աշըրմաեըզ սիզէ, հայտէն կիտին չուրատան։» Գիւղացիք մինչեւ կը զարմանային այս խօսքերուն վրայ, ուրիշ Զէրքէզներ ալ այսպէս ըսին. «Սիկին, նէ տիւնեատա, վէ նէ ախրէթտէ եէրինիզ վարտըր, վէ եէթմիշ իքի պուչուգ միլլէթտէն ատ տիշարտասընըզ քի պու չօգ թէմիզ նամուսլու ատամարընն նամուսսունու գըրմընըզ, էշէք հէրիֆլէր։» Այսպէս երեք ժամու չափ վիճելէն յետոյ գիւղացիները Զէրքէզ պէյին զիւեցին, և երկու հարիւրնոց գայիմէ տալով և ինքկինքին ալ ապագային մէջ երախտապարտ ցուցուցնելով անասունը առին ու գացին։

Դեռ քանի մը օր է որ հոս ուրիշ օգնական մ'ունենալով Զէրքէզ մը յանդիմանեցինք ըսելով. «Ամէն կերպով հարստացած էք. այս ձեր գողութեանց և աւազակութեանց ե՞րբ վերջ պիտի տաք։» Զէրքէզը մեզի այսպէս պատասխանեց. «Պիզ բաասիշահա վէ բաշալարընա խըսըմ վէ ագրապա օլտուղ քի, իսթէտիյիմիզ կիպի եաբալըմ վէ պուլունալըմ էյի. սիզէ նէ՞ օլտու, էյ հէրիֆլէր։ Սիզ էշ պիզիմ կիպի բաասիշահ իւէ վէ բաշալարը իւէ խըսըմ վէ ագրապա օլունտա պիզի պաս տըրըրը։» Այսպէս տէրութեան պատիւն ալ կ'արատաւորեն, որպէս թէ տէրութիւնը իրենց բացարձակ արտօնութիւններ տուած ըլլայ գողութեանց եւ աւազակութեանց համար։ Մենք չենք հաւատար այսպէս ըլլալուն։ Տեղւոյս կառավարութիւնը անոնց խոժոռադէմ յարձակումներէն եւ դաշոյններէն երկնչելով անպատիժ կը թողուն, կամ պատժելու անկարող ըլլալին կը խոստովանին։ Զէրքէսներն ալ ինքզինքին այսպէս զբաղեցուցած են։ Այս չաբաթ Ատաբազարու շուկան կրակեցին, եւ եթէ պահպանները շուտով չիմանային, մեծամեծ վնասներ պիտի պատահէր։ Անընդհատ մարդասպանութիւններ կ'ըլլան, խանութներ կը կողոպտուին, եւ երբեմն ալ իրենց հաճելի եղած բաներ աւարի կը բռնեն։ Վասն որոյ շատերը ապրանքներնին տուներնէն կը վերցուցեն, բայց չեն գիտեր թէ այսպէս ընելով ապրանքներնուն տէրը պիտի կրնա՞ն ըլլալ, աս տարակուսելի է, քանզի կը լսենք որ քաղաքը կրակելով և որ և իցէ ուրիշ հեարքներ բանեցուցնելով բոլոր քաղաքը աւարի պիտի բռնեն։ Վերջապէս չեմ գիտեր ի՞նչ գրեմ ո՞ր մէկ պատահած դիպուածը գրեմ որ կարենամ հասկցունել Ատաբազարու Քրիստոնէից կրած նեղութիւնները։

Սիրելի ընթերցողք, այս գրածներս ձեզի չափազանցութիւն չերեւնայ, մեր կրած նեղութիւններուն մէկ համառօտութիւնն է դեռ։ Մենք ի՞նչ ըրինք, որո՞ւն ինչ ըրինք որ այսպէս կը հարստահարուինք։ Ինչպէս որ ըսի, հարիւրաւոր անձինքներ առանց ձիի և առանց դրամագլուխի մնացինք այսօր։ Կառավարութիւնը արքայական տուրքերը կը պահանջէ խստութեամբ. բայց քովերնիս ստակ մնացած չէ կողոպտուելուս և անդործ մնալուս համար. վասն որոյ շատերնիս անկարող եմք արքայական պարտքերնիս հատուցանելու, որն որ մեր առաջին պարտաւորութիւնն է։ Ատաբազարու և շրջակայ գիւղերուն ճամբաները կապուած են Քրիստոնէից համար. վասն որոյ Քրիստոնեայք քաղաքի մէջ փակուած ու մընացած ենք։ Այսպէս գիւղերը և գաւառները երթեւեկութիւն չըլլալուն համար սղութիւնը սիւ ած է. ցորենի ալիւրի հացը անգամ երազնիս չենք կրնար տեսնել։ Եղիպտացիները և կորեկը հազիւ կը գտնենք, և ան ալ խնայելով կ'ուտենք։ Ասանց մսի և առանց իւղի մնալով, մրուխս հոգի ալ մնացած չէ, և շատերնիս նկարացած ու հիւանդացած ենք։ Ինչպէս որ ըսի, այս թշնամութիւնը միայն Քրիստոնէից դէմ է։ Մահմետականաց պատահածը Քրիստոնէից պատահածին մէկ հազարերրորդը չէ։ Այս չաբաթ Քրիստոնեայ եղբայր մը Մահմետականի մը ազաչեց ըսելով. «Ինչ վարձք որ ուզես տալու պատրաստ եմ, կ'ազաչեմ որ դիս քու ձիովդ խանտակ տանիս (որն որ Ատաբազարէն 6 ժամ է)։» Մահմետականը նախ իր ձիուն արժէքը պահանջեց ըսելով թէ «Պէյկիր պէնիմ օլտուղունու Զէրքէսլէրէ ինանարբաճազամ, պէյկիրտէն ատ չըգմաեալըմ։» Այս եղած առաջարկութիւնը Քրիստոնէին ծանրը գալուն իր տեղը կեցաւ։ Այսպէս առեւտուրը և շահերը Մահմետականաց քով են մնացած։ Երկու ամիս առաջ Քրիստոնեայ և Մահմետական խառն Զէրքէզ աւազակներու պատահեցան. Զէրքէզները Քրիստոնեաները գատելով «Միւսիման օլան կիթսին» ըսելով, սխալմամբ Քրիստոնեայ կարծուած Մահմետական մ' ալ արգելեցին երթալէն։ Երբ կողոպտուելուն կարգը անոր եկաւ «Քեաֆիր օղլու քեաֆիր, սուսուն, չալուգ չըգար բարալարը, եօգսա չիմտի քէլլէնի քէսէրիմ» ըսելուն, Մահմետականը ըսաւ, «Էլհամտիլլահ, պէն Միւսիմանըմ, պէն քեաֆիր տէյիլիմ։» Բայց ասոնք չհաւատալով անոր Միւսիմանութեանը ստիպեցին որ ստակ հանէ։ Մահմետականը տեսաւ որ ալ եւս ուրիշ ճար չի կայ, վերջապէս իր թլփատութիւնը ցուցուցնելով ազատեցաւ կողոպտուելէն։ Անոր հետ գտնուած Քրիստոնեաները, «Գոնէ մեռնելէ ազատուինք,» ըսելով բոլոր իրենցներնին տուին, ձի, ստակ և մինչեւ անգամ հագած հանդերձներնին, և լաց ու կոծ ընելով տուներնին վերադարձան։

Խեղճ Հայերը որպէս թէ զայրացած ազգերուն խաղալիք ըլլալու համար ծնած են։ Հայաստանի կողմը գտնուող Հայերը Քիւրտերուն ճիրաններուն տակ կը հեծեն, հոս գտնուած Հայերն ալ Զէրքէզներուն։ Այս ինչ մեծ դժբախտութիւն է որ տիրած է այս խեղճ ազգին վրայ։ Կ. Պոլսոյ Հայ եղբայրներ, կ'ազաչենք ի սէր Աստուծոյ և ի սէր եղբայրութեան որ այս հրատարակութիւնիս ձեռքերնիդ առնելով (որն որ մեզի եղած նեղութեանց մէկ համառօտութիւնն է) բա. ծրագրոյն Դրան գիմ՛ք և օր առաջ այս մեզի եղած հարստահարութեանց մէկ դարման մը գտնէք, և մենք ալ ինքզինքնիս մեծապէս երախտապարտ կը ճանչնամք ձեզ։

Ցունվ. 19/31 1878 Ա. Մնացական
Ատաբազար Մելքոնեան

Նաբել քի պալէ ատէքի Ատաբազար մէքթուպունտան անլաշըլմագտա տըր, մահէլի մէզպուր, պուրանընն ատէթա պիր քէօրիւ մագամընտա եազընտա պուլունտուղու հալտէ, պիչարէ էհալի, նէ Ալլահ վէ նէ տէ տէվլէթի թարաֆընտան, պուլունտուգլարը եէրտէ մահպուս գալմագըզա, վէ մալ ու ճանլարընտան մահրում գըզընմագըզա հիչ պիր հիւքմ վէ հիչ պիր իլան պուլունմատըզը թագտիրաէ, եալընըզ չու Զէրքէսլէրին եիւգիւնտէն, տատ ու ֆէրեատ իթմէքտէ տիրլէր։

Զօղլար չօղ միւքիլ մէսէլէլէրի հալլ իտիպ վէ ազ ու ֆիքր իրտիրէպիտիքլէրի հալտէ, պիզ տախի պիրլ'քտէ օլարագ պու էսարա պիր տիւրլիւ ազ իրտիրիմեօրուզ, վէ տահա տօղրուսու, ազ իրտիրիեօր իսէք տէ, սէպէպզի իչիթտիրէմեօրուզ. զիրա, պիզիմ վէ հէրքէսին, թա պէնիի ատամին խըլգաթինտէն պէրու պիպիկի սահիհլիք չու տուր քի, հէր մէլէթտէ վէ հէր տէվլէթտէ, տայիմա էհլի ըրզ էհալինին էմնիյէթ, բահաթ վէ սէատէթի հալնէ սայ ու հիմմէթ օլունուպ, վէ գանը գաթիլ վէ հայտուպարընը իսէ, անինտէ վէ չէտիտէն ճէգալարը վիրիլիր. հալպու քի, պու Զէրքէսլէրէ կէլինճէ, գանն իսէրսին քի հէր չէյ, հէր քիթապ, հէր նիզամ վէ հէր չէրիաթ տէյիչիլմէքտէ, վէ հէր մէմուրուն կլի աեաղը, գուվվէթի գուտրէթի, գիմմէթ ուճվէճտանը, վէ չէֆզամբ ինսանքը թէկլիֆ պաղլանըպ թաթիրմագտա, վէ կիրեա, իսմի պաչընտա պիր (Զ) հարֆը պուլունտուղու, եանի Զէրքէս թէամիեէ օլունտուգլարը իչին, պու միւք ու միլլէթին խարապլիեէթինի գանն իսէրսին քի եէպին թէմիզ օլան հայտարալար վէ գանը գա-

թիւէր, Երկիրմի սէնէտէն պէրու ճէղասըզ գալտըգտան պաշգա, հաթթա պու կիւն տախի ճէղասըզ գալմագտա տըրլար։ լաքին, եալընըզ շու իւմիտ վար տըր քի, էլպէթթէ արթըզ պունտան սոնրա, պարի Ահմէտ Վէֆիզ բաշա հազրէթլէրի զէմանը ատալէթրէվլրէրինտէ օլսուն, ճէղասըզ գալմաեաճագլար տըր։

Նէ՞ճի տիրլէր պու հայտուսլար, վէ նէ՞ իսթէմէքտէ տիրլէր խալգտան, վէ պունլար Ալլահ, Փատիշահ, հիւքիւմէթ, նիզամ, շէրիաթ, տին, իման, ար, նամուս, ինսաֆ, վիճտան, վէ նիհայէթ իթաաթ նէ տիր, թանըրլա՞ր մը, եօգսա թանըմազլա՞ր մը, էկէր թանըրլար իսէ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան, պունլարը թանըմաեանլարընընն էրիան ճէղալարընընն վիրիլմէսի, իպատուլլահընն հագգը սահիհի տիր, եօգ էկէր թանըմազլար վէ թանըմաեաճագլար, վէ էկէր հավիլէրի թարաֆընտան պունլարա, պիլէրէք, պէյլէ իսթէտիքլէրի կիպի էքիպ վէ իսթէտիքլէրի կիպի պիշմէլէրինէ, կիւեա Ալլահ խրիսթիանլարը անճագ վէ անճագ օնլար էշին խալգ իթթիշ տիր կիպի, պոլ պոլ վէ գուլաճ գուլաճ միւսաատէ օլունաճագ իսէ, պարի լութֆէն վէ մէրհամէթէն, պու խուսուս խալգա, հիւքիւմէթ թարաֆընտան խալգը վիրիլմէլի տիր քի, պիշարէ խալգտա պունու պիլէրէք, օնա կէօրէ պիր թարիգ թութմազլըզընն էլզէմիյէթինի տիւշինմէսի։

ՊԱՇ ՎԷԶԻԼ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ԻՄԱՏԱԹԸ

Պաղը մէպուսանընն՝ մէմլէքէթլէրինէ «վտէթ իթմէզտ'ն էվվէլ, պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրի իլէ վէտաալշմագ իւզրէ, բազար իրթէսի կիւնիւ Պապը Ալլեե կիթտիքլէրինի եազմըշ իտիք։ Իշթէ նէօլօղսա ղաղէթասընընն գավլինճէ, վէքիլի միւշարիլ՝ յհ հազրէթլէրի մէպուսանընն ավտէթինտէն տօլաեը իգնարը թէէսսիֆ իյլէտիքտէն սոնրա, չու եօլտա պիր նութգ իբատ իյլէմիշ տիր։

«Սուլհ ահոնամէսինի իմզա իթտիք, էկէր պունա տա սուլհ ահոնամէսի տէնիլէպիլիր իսէ։

«Մատամ քի պիզ ագտը սուլհ իտէճէք իտիք, Թաթար բազարճըզը իլէ Ֆիլիպէտէ պուլուռնան օրտուլարըմըզ տաղըմազտան էվվէլ, միւզաքէրէեէ կիրիշմէլի իտիք։ Վէ մուհարէպէ, Իսթանպօլ գաբուլարընա գատար կէլտիկի հալտէ, Ռուսիա տէվլէթի թարաֆընտան պէեան օլունան շարթլարը գապուլտէն պոշգա չարէմիզ գալմամըշ տըր։ Պու զաեէթ աղըր շարթլար իսէ, օն պէշ մատտէտէն իպարէթ օլուպ, պունարտան անճագ տէօրթ պէշինի պէրթարաֆ իթտիրմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլտուգ։

«Շէրայիթի մէզքուրէյի պէրթարաֆ իթմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլտուղումուզու պէեան իթտիկիմէ պէրապէր, չունու իլալմէ իտէրիմ քի, իշ պու հիւսնի նէթիճէ պիզիմ լիեագաթ վէ տիրաեէթիմիզին սէմէրէսի օլմաեը, իլա զաթը հազրէթի Բատիշահընընն հիսսիեաթը վաթանբէրվէրանէսի սաեէսինտէ տիր։ Հիսսիեաթը մէզքուրէ, վուգուաթը ճէսամէթլէ, քէսպի շիտոէթ իթմիշլէր տիր։

«Զաթը հազրէթի Բատիշահի, Ռուսիա մուրախխասլարընընն տօնանմամըզտան պէր մըգտարընընն թէսլիմինի թալէպ իթտիքլէրինի խագէր ատլարը տրմազ, պունա գաթան մուվաֆֆաղաթ իթմէեէրէք, հուզուրը Նա հանէլէրինտէ ագտ իտիլէն մէճլիսի վէքիլատա, էկէր պու պապտէ խարար օլունուր իսէ, մէզքուր կէմիլէրտէն պէրինէ պէնէրէք, անքընա պէր հավա օլմսզընընզ թէրճիհ իտէճէկինի պէեան պուլուրմուշտար տը։

«Զաթը հազրէթի Բատիշահինին, պու լիսանը գահրէմանէսիյէ վէքիլատա եէնի պիր զայրէթ կէլէրէք, Ռուս մուրախխասլարընընն պու տավատան վազ կէչմէլէրինէ սէպէպիեէթ լիրմիշ տիր։

«Ֆիլվագը թազինաթը հարպիէեէ մահսուպէն, տօնանմամըզտան պիր ղըսմընընն թէսլիմի մատատէսի, Ռուսիա տէվլէթի թարաֆընտան պէեան իտիլէն պաղը շէրայիթի սայիրէ գատար աղըր տէյիլ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր մէզքուր տօնանմանընն ատէմի թէսլիմիյէ, միլլէթին նամուս վէ հայսիեէթի մուհաֆազա իտիլմիշ տիր։

«Պու շէրայիթին նէտէն իպարէթ օլտուղունու պիլմէզ իսէմ տէ, անճագ աղըր օլտուղունու պիլիրիմ։ Մուրախխասլարըմըզ, ահոնամէնին եալընըզ իմզա գելընտըզընը պիզէ խապէր վիրմիշլէր տիր։ Հալ պու քի պու ապշամ մէզքուր ահոնամէնին պիր գելթա սուրէթինի պիզէ կէօնտէրէճէքլէր տիր։

«Ահոնամէ իբի նիսսէ օլարագ թանզիմ, վէ տէվլէթէյն մուրախխասլարը պէյնինէ իմզա իտիրմիշ տիր։ Վէ օն պէշ կիւնէ գատար տախի թաաթի գելընաճագ տըր։

«Պունուն մէսուլիեէթի, տէվլէթի պու հալէ կէթիրէնլէրէ այիտ օլաճագ տըր։

«Շու գատար քի, մէյեուս օլմաեարագ, պիլաքս վաթանըմըզը չու իզմիհլալը մուվագգաթատան գուրթարմագ իչին ատէմ կիպի չալըշմալըեըզ։ Կէրէք մէմուրին վէ կէրէք էհալի, ճիւմլէմիզ պիրտէն իսլամլըզա սարֆը հիմմէթ իթմէլիյիզ։ Շիմտիքի ֆէլաքէթ, իսթիգպալիմիզ իչին պիզէ պիր իպրէթ օլմալը տըր։»

Պատէհու պաշ վէքիլ հազրէթլէրի, մէվատտը մալիեէտէն վէ գայիմէնին թէնէզզիւլիւ գելյմէթինտէն պահս իտէրէք, չէօյլէ սէյլէմիշլէր տիր։

«Տիւնքի կիւն Իսթանպօլ միւթէսիբսընընտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն պանա կէլտի, վէ այթունուն կիւնտէն կիւնէ թարագգըսընտան տօլաեը, հասըլաթը, գայմէնին իպթալընա սարֆ իտիլմէք իւզրէ, էթմէյին պէհէր օգգասընտան 20 բարա վէրկի այլընմասը սուրէթինի արզ իթտի։

«Պու ֆիքրի, պունտան պիր միւտտէթ էվվէլ պէնտէ տիւշինմիւշ, վէ հաթթա մէճլիսի վիւքէլեա տախի արզ իթմիշ իտիմ։ Պու վերկի, էհալի իչին զաեէթ ֆայտէլի տիր։ Շէօյլէքի կիւնտէ օն օգգա էթմէք սարֆ իտէն պիր ֆամիլեա, մուպաաեաթը սայիրէ իչին, հիչ օլմազսա, երկիրմի եիւզիւնը գայիմէ սարֆ իթմէսի լազըմ կէլիր։ Էկէր օ ֆամիլեատան եէվմեէ պէշ զրուշ այընը իսէ, այտա 50 զրուշ օլուր, վէ պու ֆամիլեանընն 150 զրուշու թէէմինէ իտէճէկի պիր մահ զարֆընտա, գայմէնին ֆարգը 150 զրուշ գատար թէնէզզիւլ իտէր իսէ, պէհէր այ սարֆ իտէճէյի 600 գայմէճէն 1000 զրուշ թէմէթթիւ իտէճէկի տէրքեար տըր։

«Տիմէք օլուր քի, մէզքուր ֆամիլեա սահիպի, պիր ճէպիհատէն պէշ զրուշ չըգարը իսէ, տրկէր ճէպինէ էլի պէշ զրուշ գօեաճագ տըր։

«Ինչթէ պու էֆքեար, խալգընընն ինսանընտա ճէրէեան իթմէկէ պաշլամըզ տըր։ Վէ լիրանընն գելյմէթի 332 իրէն, 295-ե թէնէզզիւլ իտիմիշ տիր։ Պու սուրէթ իթթիխազ օլունուր, վէ կիւնտէ պիր մըգտար գայմէ եազըլը իսէ, գավայիմի նազտիեէ իթիպար պուլարագ, հավայիճի զ զրուրիեէսէ օլան էշեանընն գելյմէթի տախ պիթթապի թէնէզզիւլ իտէճէք տիր։ Օն կիւն զարֆընտա պաղը իթթիխազ իթտիկիմ թէտաբիր սահեսինտէ, խալթանպօլա 200 պին քիլէ պուղոյ կէլմիշ տիր։ Օն պէշ կիւնէ գատար քի միսլի կէլէճէք տիր։

«Թապիեաթը յա էթմէյին գելյմէթի թէնէզզիւլ իտէճէք, վէ թէնէզզիւլ իթտիքճէ, մէզքուր 20 բարա վէրկի, աղըր կէօրիւլմէեէճէք տիր։ Իշթէ պունուն իչին պու սուրէթի մէզքիֆ իտէն գօմիսիօնու թահսին էթտիմ։ Ամմա պէյլէ պիր վէրկինին Զարհընա միւսաատէ իտէճէք պիր դանուն օլմատըզընտան, պունու թարհ իթմէք տէվլէթին էլինտէ տէյիլ տիր։ Անճագ էհալինին իսթիեաբրյա պունու իթա իթմէսինի իսթար իտէպիլիր, վէ իշթէ պունուն իչին, շու խուսուսու հէմշէհրիլէրինիզէ թավսիեէ իթմէնիզի սիզէ նասիհաթ իտէրիմ։

«Վալիլէրէ տախի պու եօլտա պիր էմրնամէ կէօնտէրէճէճյիմ։»

ԱԶԳԱՅԻՆ

Փրկիչոէ պուլունան պէշ եիւզ նէֆէրտէն միւթէճավիզ պիչարէկեանըմզ մէնֆաաթընա օլտուղու հալտէ, եարընքի ճիւմա կիւնիւ իչին, զէվաթը միւթէպէրան վէ զայրէթքէշանտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թահթը հիմայէթինտէ օլարագ, միւքէմմէլ պիր պալօ վէրիլէճէկինի, հէր նէ գատար կէչէն կիւն իլան իթմիշ իտիք իսէ տէ, մէզքուր պալօնուն նէրէտէ վէրիլէճէկի, խապէր վէրիլմիշ տէյիլ իտի. իշթէ աթիտէքի իլանտան անլայըքմագտա տըր քի, Պէյօղլուտա Ա. զաճամիսինտէ վագը էլտօլատա նամ թէսթրօտա վէրիլէճէք տիր։

Մէզքուր պալօնուն մագսէտի զաթէն մալիւմ օլուպ, վէ խալգըն ըիգզաթընը թահրիք վէ զայրէթ ու համիյէթինի տավէթէ եէնիտէն իհթիեաճ կէօրմէտի կիմիզտէն. հէր նէ գատար օլ պապտէ չիմտիեէ գատար սէօյլէնէնի քեաֆի ատտ իտէր իսէք տէ, եալընըզ պիր խուսուս վար տըր քի, անքտա իսթարա լիւզում կէօրիւլիւզ։ Եանի տիմէք իսթէրիզ քի, մատամ քի չու պալօ պիր թանէճիք ֆագըրխանէմիզ մէնֆաաթընա օլուպ, վէ մատամ քի միլլէթ նամընա վիրիլմէքտէ տիր, էկէր պու խուսուստա տախի մաաղալլահ զայրէթ սիզլիք վէ համիյէթսիզլիք զուհուրա կէլսէր իսէ, հէմ պիչարէկեանըմզը աճըմազըգտա գուսուր իթմիշ օլուպ, վէ հէմտէ միլլի սայիրէ նէզտինտէ մահճուպէնյէ իմիզ պիր սէպէպ վիրիլմիշ օլաճագընտան, ումսըզը քի պալօնա կիտէն վէ կիթմէյէն զաթլար, պիլէրինէն գապուլիյէ, իկն որը ասխավէթ հիմմէթ իյլէյէճէքլէր տիր։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ
ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԴԻՄԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆԴԻՄԱԿ
Ի ՆՊԱՍՏ
Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻ
ՀԱՔՑՈՅ
ԸՆԴ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՏՈՒԿ ՄԱՄՆԱԽՄԲԻ ՄԸ
Ի ՍԱՀԻՆ ԷԼՏՕՐԱՏՕ
ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՅ ԹՒԻ 134
1878 Փեբր. 24՝ 8 Մարտ Ուրբաթ գիշեր
ժամ 4
Մուտք մէկ հարիւրոց թղթադրամ

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա, 5 մարտ

Ի կիւլիւ չօնսօլիտի	93 5/8
Էհամը Ռ մումի աչըլտը	8 13/16
» » գարանտը	8 1/2
1865 իսթիգրաղը	8 5/8
1869 »	8 1/8
1871 »	33 3/4
1873 »	8
1872 (Պօն տիւ Թրէզօր (Սէրի Ա.Բ.)	13
Օսմանլը պանգասը	4 1/4
Ռուսիա իսթիգրաղը 1873	85
Մըսրը իսթիգրաղը պիրլէշմիշ	51
» իսթիեաղլը	

Բարիս, 5 մարտ

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 0/0	74 45
» » 5 0/0	110 7 1/2
Էհամը Ռումումի աչըլտը	8 95
» » գարանտը	8 70
65 իսթիգրաղը	50
69 »	41 25
73 »	31
Ռումէլի շըմէնտըֆէր սէհիմլէրի	31
Իթալեա ֆոնտսու	74
Պուլվարտա էհամ Ռում.	

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսկ. Ռում. 22 փեբր. ազշմ. գր.	09	30
Էսկ. Ռում. 23 » սպհ. աչ.	09	16
Էն եիւքսէք	10	22
Էն աշաղը	09	15
Սաաթ 6	09	20
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 0/0 Ֆ.	38	
» 65 (Մութօն) 6 0/0 Ֆր.	40	
» 1869 (Բինար) 6 0/0	36	
» 1872 (Պօն տիւ Թրէզօր) 9 0/0	14	
» 1873 (Բինար) 6 0/0	35	
Ռումէլի Շըմէնտըֆէր 3 0/0	30	
Ըէրօր փր.		2 1/2
Հէվալէսիզ փր.		2 1/2
Աղչէ Փուսիզի 0/0		12

ԱԳՈՒԻՕՆԼԱՐ ԳԻՆԱԹԸ

Քրէտի ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	2	14
Սօսի ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գր. ք.	3	10
Աթանպօլ Պանգասը	3	15
Սօսիէթէ Օթման Լ. Ս. գ. ք.	2	10
Թրանվայ 5 0/0 Ղ. գ. ք	100	
Լավրիօ (մատէն) գ. ք. ֆր.	60	

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղուշան	Ղրշ.	Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	109	08
Ֆրանսըզ ալթունու	87	03
Բոլ	88	30
Գերմանիա ալթունու	50	35
Պէեազ մէհիտիյէ ֆարգը	6	22
Մէթալիք ֆարգը	23	
Պէնիք ֆարգը	22	
Պագըր ֆարգը	80	
Գարպօն գայմէսի գաբիք	8	30

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՑԱՍԸ

Էն եիւքսէք	282
Էն աշաղը	278
Սաաթ 6	281

Պագըր հիսսալը իւէ, 100 ղուշլուգ գայմէ, 60 զուրուշ — փր.

ՍԻՐԱՔ
ԵՒ
ՍԱՄՈՒԷԼ
ԲԱՐԻ ՀՕՐ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ
Գ. ԵՑ ԽՐԻՄԵԱՆ ՀՈՅՐԻԿ
ՅԻՇԱՏԱԿ
ՀՕՐ ՀԱՆԴՈՒՅԵԼՈՅ
ՅԱՆՄԱՀՈՒԹԵԱՆ
Դ. ԷՍԱՅԵԱՆ
Զայս գրակերտ մահարձան կանգնեցաւ
ՀԱՅՐԱՍԷՐ ՈՐԴԻՔ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՒ ՄԿՐՏԻՉ
ԵՂԲԱՐՔ ՀԱՐԱՋԱՏ
ՈՒՂԵՐՁ
ԱՌ ԴԵՐԱՁՆԻՒ ԵՂԲԱՐՍ Ց. ԵՒ Մ.
ԷՍԱՅԵԱՆ
Մէզքուր քիթապ պիրէր երկրիմիլիք գայիմէեէ սաթըլմագտա տըր։

ՍԱՀԻՊ ԴԱՁԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ